

Tantárgy	KÓRUSÁTÍRAT				
Előadja					
Szeminarizál	Conf.univ.dr.habil. Coca Gabriela				
Szemeszter	6. (III. év – 2. félév)	Kredit			
Kar	Református Tanárképző Kar		Óraszám		
Szak	Zenepedagógia		Összesen	E	SZ
			14	-	-
				GY	Megj.
				14	
Tanegység kategóriája K - Kötelező, V - választható, F - fakultatív					K - kolokvium

CÉLOK					
Kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - az egyzeneműkar és vegyeskar fogalmának tisztázása, jellegzetességeinek, sajátosságainak megértése - a gyermek- illetve a felnőtt hang tulajdonságainak megismerése - a kórusirodalom megismerése a kezdetektől (egyszólamú és heterofon énekléstől) napjainkig - kórusművek elemzése szólam szerkesztési, formatani, összehangzási, ellenponttani szempontok alapján - kórusírási eljárások felismerése és alkalmazása: az egyszerű harmóniai bővítéstől kezdve (harmóniai pedál), ritmushangszeres kísérettől (Orff-hangszerek) egészen a polifonikus szerkesztésmódokig (felhasználva az imitáció, szekvenciát, kánon-elt, dallami-ritmikai augmentálás és diminúció, stb. technikáját) - kórusátíratok készítése - vegyeskari művek gyermek-, illetve egyzeneműkarra való átdolgozása - zenekari művek vegyeskari letételeinek elkészítése - „a capella” és hangszerkíséretes (kis zenekari kíséretes) kórusművek írása 				

Gyakorlat:

1. a. Téma: A „kórus” szó etimológiája és történelmi kezdetei - **Gyakorlatok**

b. Kulcsszavak: choros, chorea, kórus, egyszólamúság, korai többszólamúság, heterofónia, kezdetleges imitációs technikák, antifonális és rezponzorialis éneklés, énekbeszéd, beszélő kórus

c. Bibliográfia:

- Terényi Ede – Gabriela Coca, *Aranjament coral*, kurzus-segédlet, „Gh. Dima” Zeneakadémia, Kolozsvár
- Forrai Miklós, *Ezer év kórusa*, Editio Musica Budapest, Budapest, 1977 (2006)
- Csányi László, *Gyermekkórusok kóráskönyve*, Tankönyvkiadó, Budapest, 1982

2. a. Téma: A hangjegyzírás, szólamkották, kóruskönyv és partitúra kialakulása, fejlődése - **Gyakorlatok**

b. Kulcsszavak: vonalrendszer, notációk, szólamkották

c. Bibliográfia:

- Terényi Ede – Gabriela Coca, *Aranjament coral*, kurzus-segédlet, „Gh. Dima” Zeneakadémia, Kolozsvár
- Forrai Miklós, *Ezer év kórusa*, Editio Musica Budapest, Budapest, 1977 (2006)
- Csányi László, *Gyermekkórusok kóráskönyve*, Tankönyvkiadó, Budapest, 1982

3. a. Téma: Az egyzenemű karok és a vegyeskar. Az Ars Antiqua és Ars Nova kórusirodalma - **Gyakorlatok**

b. Kulcsszavak: szólamok, ambitus, notációk, szólamkották, kulcsok, kadenciák, Ars Antiqua, Ars Nova, Machaut, Landino, Obrecht, Ockeghem

c. Bibliográfia:

- Terényi Ede – Gabriela Coca, *Aranjament coral*, kurzus-segédlet, „Gh. Dima” Zeneakadémia, Kolozsvár
- Forrai Miklós, *Ezer év kórusa*, Editio Musica Budapest, Budapest, 1977 (2006)
- Forrai Miklós, *Öt évszázad kórusa*, Editio Musica Budapest, Budapest, 1956

4. a. Téma: A XVI. század kórusirodalma - **Gyakorlatok**

b. Kulcsszavak: egyházi és világi kórusművek, ambitus, notációk, szólamkották, kulcsok, jellegzetes kadenciák, mise, motetta, madrigál, Palestrina, Lassus, homofon, polifon, imitáció, modális rendszer, tonális rendszer előzményeinek kialakulása

c. Bibliográfia:

- Terényi Ede – Gabriela Coca, *Aranjament coral*, kurzus-segédlet, „Gh. Dima” Zeneakadémia, Kolozsvár
- Forrai Miklós, *Ezer év kórusa*, Editio Musica Budapest, Budapest, 1977 (2006)
- Forrai Miklós, *Öt évszázad kórusa*, Editio Musica Budapest, Budapest, 1956

5. a. Téma: A XVI. és XVII. század kórusirodalma. Kórusművek elemzése, zeneszerzési, komponálási technikák megfigyelése. A reneszánsz „a capella”-énekletés tetőpontja. Palestrina: *Benedicam Dominus* - **Gyakorlatok**

b. Kulcsszavak: egyházi és világi kórusművek, szólamok (4-5-6-7-8), ambitus, notációk, szólamkották, kóruskönyvek, kulcsok, jellegzetes dallamfordulatok és kadenciák, Palestrina-stílus, homofon, polifon, imitáció, modális és tonális rendszer egybefonódása,

c. Bibliográfia:

- Terényi Ede – Gabriela Coca, *Aranjament coral*, kurzus-segédlet, „Gh. Dima” Zeneakadémia, Kolozsvár
- Forrai Miklós, *Ezer év kórusa*, Editio Musica Budapest, Budapest, 1977 (2006)
- Forrai Miklós, *Öt évszázad kórusa*, Editio Musica Budapest, Budapest, 1956

6. a. Téma: Reneszánsz kórusművek elemzése, szerkesztési technikák megfigyelése. Thomas Morley – *Hívogató*. Rameau – *Avec du vin* - **Gyakorlatok**

b. Kulcsszavak: kánon-elv, imitáció, fűzér-szerkesztés, tipikus dallamfordulatok és záratok, homofon tömbök, polifon tömbök, ütemvonalak alkalmazása, korai szukcesszív politonalitás, hangeffektusok, illusztrálókarakter-zene

c. Bibliográfia:

- Terényi Ede – Gabriela Coca, *Aranjament coral*, kurzus-segédlet, „Gh. Dima” Zeneakadémia, Kolozsvár
- Forrai Miklós, *Ezer év kórusa*, Editio Musica Budapest, Budapest, 1977 (2006)
- Forrai Miklós, *Öt évszázad kórusa*, Editio Musica Budapest, Budapest, 1956

7. a. Téma: Reneszánsz hangszerkíséretes kórusművek elemzése, szerkesztési technikák megfigyelése. John Dowland – *Shall I sue?*, *Come again, Now, O Now I Needs Must Part* - **Gyakorlatok**

b. Kulcsszavak: hangszer, homofon tömbök, polifon tömbök

c. Bibliográfia:

- Terényi Ede – Gabriela Coca, *Aranjament coral*, kurzus-segédlet, „Gh. Dima” Zeneakadémia, Kolozsvár
- Forrai Miklós, *Ezer év kórusa*, Editio Musica Budapest, Budapest, 1977 (2006)
- Forrai Miklós, *Öt évszázad kórusa*, Editio Musica Budapest, Budapest, 1956

8. a. Téma: A barokk vokál-szimfonikus kórusművek Bach műveiben: J.S. Bach: *Magnificat*, BWV 243, no. 11 – „*Sicut locutus est*” - **Gyakorlatok**

b. Kulcsszavak: imitáció, homofon, polifon, fugato, stretto, téma, ellentéma, ellenpont, szabad ellenpont, expozíció, repríz

c. Bibliográfia:

- Terényi Ede – Gabriela Coca, *Aranjament coral*, kurzus-segédlet, „Gh. Dima” Zeneakadémia, Kolozsvár
- Bach, *Magnificat*, Edition Peters, Leipzig, 1987

9. a. Téma: A barokk vokál-szimfonikus kórusművek Bach műveiben: J.S. Bach: *Magnificat*, BWV 243, no. 7 – „*Fecit potentiam*”, J.S. Bach: *Matthäus Passion* – kezdő kórus - **Gyakorlatok**

b. Kulcsszavak: imitáció, homofon, polifon, fugato, stretto, téma, ellentéma, ellenpont, szabad ellenpont, expozíció, repríz, szúlamszerkesztés, ambitus, szöveg-illusztálás, zenei retorika, harmóniai formáló elvek, formatani egységek c. Bibliográfia:

- Terényi Ede – Gabriela Coca, *Aranjament coral*, kurzus-segédlet, „Gh. Dima” Zeneakadémia, Kolozsvár
- Bach, *Magnificat*, Oxford Univ. Press, Oxford, 1996
- Bach, *Matthäus Passion*, Edition Peters, Leipzig, 1985

10. a. Téma: A barokk vokál-szimfonikus kórusművek Händel műveiben: Händel – *Messias* 1.4 – „*And the Glory*”, 1.7 – „*And He Shall Purify*” - **Gyakorlatok**

b. Kulcsszavak: imitáció, homofon, polifon, fugato, stretto, téma, ellentéma, ellenpont, szabad ellenpont, expozíció, repríz, szúlamszerkesztés, ambitus, szöveg-illusztálás, zenei retorika, harmóniai formáló elvek, formatani egységek

c. Bibliográfia:

- Terényi Ede – Gabriela Coca, *Aranjament coral*, kurzus-segédlet, „Gh. Dima” Zeneakadémia, Kolozsvár
- Forrai Miklós, *Ezer év kórusa*, Editio Musica Budapest, Budapest, 1977 (2006)
- Händel, *Der Messias*, Edition Peters, Leipzig, 1985

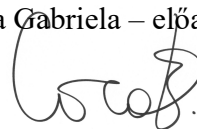
11. a. Téma: A barokk vokál-szimfonikus kórusművek Händel műveiben: Händel – *Messias* 2.1 – „Behold the Lamb of God”, 3.7 – „But Thanks, but Thanks” - **Gyakorlatok**
 b. Kulcsszavak: imitáció, homofon, polifon, fugato, stretto, téma, ellentéma, ellenpont, szabad ellenpont, expozíció, repríz, szólamszerkesztés, ambitus, szöveg-illusztrálás, zenei retorika, harmóniai formáló elvek, formatani egységek
 c. Bibliográfia:
 • Terényi Ede – Gabriela Coca, *Aranjament coral*, kurzus-segédlet, „Gh. Dima” Zeneakadémia, Kolozsvár
 • Händel, *Der Messias*, Edition Peters, Leipzig, 1985
12. a. Téma: A klasszicista vokál-szimfonikus kórusművek Haydn műveiben: Haydn – *Heiligmesse* – „Qouniam”, – „Et vitam venturi saeculi”, Mozart: *Requiem* - „Confutatis” - **Gyakorlatok**
 b. Kulcsszavak: klasszicizmus, kiegyensúlyozottság, homofon, polifon, téma, ellentéma, ellenpont, szabad ellenpont, szólamszerkesztés, ambitus, harmóniai formáló elvek, formatani egységek
 c. Bibliográfia:
 • Terényi Ede – Gabriela Coca, *Aranjament coral*, kurzus-segédlet, „Gh. Dima” Zeneakadémia, Kolozsvár
 • Forrai Miklós, *Ezer év kórusa*, Editio Musica Budapest, Budapest, 1977 (2006)
 • Mozart, Wolfgang Amadeus, *Requiem*, Universal, Wien, 1982
 • Haydn, Franz Joseph, *Heiligmesse*, Breitkopf et Härtel, Leipzig, 1984
13. a. Téma: A romantikus vokál-szimfonikus kórusművek: Verdi: *Nabucco* - „Rabszolgák kórusa”, *Requiem*- „Liberate me, Sanctus” - **Gyakorlatok**
 b. Kulcsszavak: romantika, tonális rendszer betetőzése, melódia, harmóniai újítások, formai egységek, harmóniai tömbök, barokk ellenpontozásra való visszautalás, recitativ
 c. Bibliográfia:
 • Terényi Ede – Gabriela Coca, *Aranjament coral*, kurzus-segédlet, „Gh. Dima” Zeneakadémia, Kolozsvár
 • Forrai Miklós, *Ezer év kórusa*, Editio Musica Budapest, Budapest, 1977 (2006)
 • Verdi, *Requiem*, Ricordi, Milano, 2002
 • Verdi, Giuseppe, *Nabucco*, Kalmus, New York, 1996
14. a. Téma: A XX. századi magyar kórusirodalom: Bartók – *Ne hagyj itt!*, *Leány-néző*, *Isten veled*, *rózsám!* - **Gyakorlatok**
 b. Kulcsszavak: XX. század, distanciális skála-modellek, fríg-zárlat, variáció, homofon-polifon váltakozás, disszonancia-torlódás, tengelyszekvencia, aranymetszés, stretto, motívus szervezethez, szöveg-szimbolika, Alfa-akkord, tripodikus formaszerkesztés, leegyszerűsített ritmika, színes dinamika, kulminációs pont
 c. Bibliográfia:
 • Terényi Ede – Gabriela Coca, *Aranjament coral*, kurzus-segédlet, „Gh. Dima” Zeneakadémia, Kolozsvár
 • Forrai Miklós, *Ezer év kórusa*, Editio Musica Budapest, Budapest, 1977 (2006)
 • Forrai Miklós, *Öt évszázad kórusa*, Editio Musica Budapest, Budapest, 1956
 • Bartók Béla, *Gyermek- és nőikarok*, Editio Musica Budapest, Budapest, 1950 (2006)

Értékelés	Vizsgáztatás módja (a következő mező a vizsgajegynek a végső jegyben számolt arányát jelzi)		100%
	Szemináriumi feladatok (a következő mező a szemináriumi jegynek a végső jegyben számolt arányát jelzi): - 1. kórusművek elemzése - 2. kórusátirati gyakorlatok (gyermekkarra, egyenműkarra és vegyeskarra)		50% 50%

SZAKIRODALOM Kötelező	<ul style="list-style-type: none"> • Bartók Béla, <i>Gyermek- és nőikarok</i>, Editio Musica Budapest, Budapest, 1950 (2006) • Kodály Zoltán, <i>Gyermek- és nőikarok</i>, Editio Musica Budapest, Budapest, 1972 (2006) • Kodály Zoltán, <i>Vegyeskarok</i>, Editio Musica Budapest, Budapest, 1972 (2006) • Forrai Miklós, <i>Ezer év kórusa</i>, Editio Musica Budapest, Budapest, 1977 (2006) • Forrai Miklós, <i>Öt évszázad kórusa</i>, Editio Musica Budapest, Budapest, 1956 • Csányi László, <i>Gyermekekórusok kótáskönyve</i>, Tankönyvkiadó, Budapest, 1982 • Terényi Ede – Gabriela Coca, <i>Aranjament coral</i>, kurzus-segédlet, „Gh. Dima” Zeneakadémia, Kolozsvár • Türk, Hans Peter, <i>Aranjamente corale, schiță de curs</i>, Academia de Muzică „Gheorghe Dima”, Cluj-Napoca, 2008
Ajánlott	<ul style="list-style-type: none"> • Buciu, Dan, <i>Elemente de scriitura modală</i>, Editura Muzicală, București, 1981 • Firca, Gheorghe, <i>Structuri și funcții în armonia modală</i>, Editura Muzicală, București, 1988 • <i>Művelődés – Kórustár</i>, Művelődés, Kolozsvár, 2004 • Guttman Mihály, <i>Romániai magyar zeneszerzők kórusgyűjteménye</i>, Arpeggione, Kolozsvár, 2008 • Veress Sándor, <i>Kórusművek – Gyermek-, női- és férfikarok</i>, Editio Musica Budapest, Budapest, 2007 • Szász Károly – Birtalan József, <i>Szállj, szép szavú dal</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983 • Bárdos Lajos, <i>Negyven egyneműkar</i>, Editio Musica Budapest, Budapest, 1984 (2006)
Megjegyzések	

Kitöltés dátuma
2021. szeptember 18.

Szeminárium felelőse
Dr.habil. Coca Gabriela – előadótanár

Az intézeti jóváhagyás dátuma
23.09.2021

Intézetigazgató

